

TEMATIKA ÉS KÖVETELMÉNYRENDSZER

2022/2023. tanév I. (őszi) félév

TANTÁRGY NEVE: NEMZETKÖZI KÖZJOG I.		Neptun kódja: J30301M
		Előfeltétele: 20301M
Helye a mintatantervben: 3. szemeszter		Meghirdetés: őszi szemeszter
Szak: JOGÁSZ		Oktatás nyelve: magyar
Tárgy besorolása: kötelező		Kreditérték: 5
Számonkérés módja	kollokvium	
Óraszám	nappali (heti): 2 elmélet + 1 gyakorlat	
	levelező (félévi): 14 elmélet + 2 gyakorlat	
Létszámkeret	nappali tagozaton: korlátlan	
	levelező tagozaton: korlátlan	

Tárgyat gondozó tanszék: Európa-jogi és Nemzetközi Jogi Tanszék

Tárgyjegyző neve, beosztása: Dr. Szűcs Lászlóné Dr. habil. Siska Katalin egyetemi docens

A tárgy célja: a világban zajló események, az államok közötti kapcsolatok kiszélesedése és az integrációs folyamatok felgyorsulása egyre inkább felvetik annak szükségességét és igényét, hogy a tantárgy megismertesse a hallgatókat a nemzetközi jog legalapvetőbb területeivel. Ebben a félévben az alábbi lényeges, a nemzetközi jog működését lehetővé tevő fogalmakat, kérdésköröket kívánjuk megismertetni a hallgatókkal: a nemzetközi jog alapelvei, forrásai, a nemzetközi szerződések joga, a nemzetközi jog alanyai, a terület és tér a nemzetközi jogi kérdései, az emberi jogok nemzetközi védelme, valamint a menekültek és a kisebbségek helyzete, jogai.

Az elméleti képzést jogesetekkel, a „szokványostól eltérő” hatékony közös munkával és a kooperatív munkavégzésen alapuló módszerek alkalmazásával mélyítjük el a gyakorlati órákon. A tematikában foglalt követelményeket a hallgatók csoportokba rendeződve, egyéni és csoportos feladatok megoldásával tudják teljesíteni. Ezen módszerek segítségével a hallgatók megismerkedhetnek a problémamegoldás egy új aspektusával.

II. A hetekre/konzultációkra lebontott tematika

NAPPALI tagozat (hetekre lebontott tematika)

Az ELŐADÁS tematikája:

1. A nemzetközi jog fogalma, története, sajátosságai
2. A nemzetközi jog alapelvei
3. A nemzetközi jog forrásai
4. A nemzetközi szerződések joga
5. A nemzetközi jog és a belső jog viszonya
6. A nemzetközi jog alanyai. Az állami lét szakaszai
7. Terület és tér használata a nemzetközi jogban I.
8. Terület és tér használata a nemzetközi jogban II.
9. Az emberi jogok nemzetközi védelme I. – univerzális védelem
10. Az emberi jogok nemzetközi védelme II. – regionális védelem
11. Állampolgárság, idegenjog. A diplomáciai védelem és a konzuli érdekvédelem
12. A kisebbségek nemzetközi jogi védelme
13. A nemzetközi menekültjog

GYAKORLATI órák tematikája:

1. Bevezetés. A féléves követelmények ismertetése
2. A nemzetközi jog története
3. A nemzetközi jog alapelvei
4. A nemzetközi jog forrásai
5. A nemzetközi szerződések joga
6. A nemzetközi jog és a belső jog viszonya. A nemzetközi jog alanyai. Az állam fogalmi elemei
7. Terület és tér a nemzetközi jogban
8. Az emberi jogok univerzális védelme
9. Az emberi jogok regionális védelme
10. Állampolgárság, idegenjog. A diplomáciai védelem és a konzuli érdekvédelem
11. A kisebbségek nemzetközi jogi védelme. A menekültjog
12. Beszámoló az aláírásért (akinek szükséges)

LEVELEZŐ tagozat (konzultációkra lebontott tematika)

Az ELŐADÁS tematikája:

1-2-3 óra: A nemzetközi jog fogalma, alapelvei, forrásai

4-5-6 óra: A nemzetközi szerződések joga. A nemzetközi jog és a belső jog viszonya

7-8-9-10-11 óra: A nemzetközi jog alanyai. Terület és tér használata a nemzetközi jogban. Az emberi jogok nemzetközi védelme (univerzális, regionális védelem)

12-13-14 óra: Állampolgárság, idegenjog. A diplomáciai védelem és a konzuli érdekvédelem. A kisebbségek nemzetközi jogi védelme és a menekültjog

GYAKORLATI órák tematikája:

1-2. óra: Jogesetek megoldása az előadások témáihoz kapcsolódóan (lásd Követelményrendszer!).

III. Követelményrendszer

a) A számonkérés formája: szóbeli, írásbeli kollokvium.

A vizsga szóbeli, írásbeli érdemi része megkezdésének feltétele, hogy a hallgató az írásban feltett **5 minimumkérdésből legalább 4-re** helyes választ adjon (kivéve a következő pontokban ismertetett kedvezmények)!

b) Az aláírás megszerzésének pontos leírása: a nemzetközi jog tananyagát (és egyben a kollokvium anyagát) képezik az **előadásokon** és a **gyakorlatokon elhangzottak**, valamint a **kötelező irodalomban megjelölt tankönyvfejezetek, jogesetek és jogszabályok**.

Elméleti kurzus rész (előadás) anyagából történő számonkérés:

Az előadások látogatása **önkéntes**, de az ott elhangzottak **teljes egészében a számonkérés részét képezik**.

Mind a **NAPPALI**, mind a **LEVELEZŐ tagozaton** lehetőséget biztosítunk egy **zárthelyi dolgozat** megírására, melynek eredményessége, valamint az **előadásokon történő részvétel** esetén a **beugró kérdések megírása alól mentesség** szerzhető (A hallgatók ezt a dolgozatot egy közösen egyeztetett időpontban írják.)

Nappali és levelező tagozaton, valamint nemzetközi tanulmányok szakon megajánlott jegy szerzhető. Ennek feltétele három zárthelyi dolgozat megírása a félév során a tárgyjegyző által meghirdetett időpontokban, valamint az előadásokon történő részvétel.

Gyakorlati kurzus rész (gyakorlat) anyagából történt számonkérés:

a) A TVSZ alapján a nemzetközi jog tárgyhoz – amely kollokviummal zárul – párhuzamosan meghirdetett gyakorlat kapcsolódik, amelynek teljesítése a vizsgára bocsátás feltétele, tehát a hallgató nem jelentkezhetsz a vizsgára mindaddig, amíg a gyakorlati aláírását nem szerezte meg.

Az aláírás feltétele:

A **NAPPALI tagozatos hallgatók** számára a félév során a gyakorlatokon való **jelenlét kötelező**. Az a hallgató, aki **kettőnél több** alkalommal hiányzott, a félév teljes anyagából –az aláírás megszerzése érdekében - beszámolni köteles. Az aláírás megszerzésének feltétele az **órai aktivitás** és a **kiadott feladatok folyamatos megoldása**. Az aláírás megszerzhető abban az esetben, ha a hallgató a feladatok teljesítése során legalább a **60 %-os eredménnyel** teljesíti. Ellenkező esetben viszont szintén beszámolási kötelezettség az aláírás megszerzésének a feltétele.

A **LEVELEZŐS hallgatók** esetében az aláírás feltétele egy feladatmegoldás, az aláírás 60 %-os eredménytől szerezhető meg.

IV. Kreditelismerési feltételek

a, melyik az a tanév, amelytől történő teljesítés elfogadható?

A nemzetközi jog utóbbi években tapasztalt változásaira tekintettel (ideértve az új Alaptörvény elfogadását és a 2005. évi L. törvény átfogó módosítását is) a 2014-15-ben történő teljesítés az utolsó, ami még elfogadható.

b, mely intézmények hasonló tárgyai fogadhatók el, ill. nem fogadhatók el?

Bármely más hazai egyetem jogi karán teljesített „Nemzetközi jog” tárgy elfogadható, ha a fenti időkorlátot teljesíti. A közigazgatási mesterszakon teljesített, a nemzetközi kapcsolatok elméletével és történetével foglalkozó tantárgyak alapján, tekintettel arra, hogy ezek nem a hatályos nemzetközi joghoz kötődnek, nem adható felmentés. Nem jogászképzésben teljesített tárgy esetén (ideértve a „Nemzetközi tanulmányok” és „Nemzetközi kapcsolatok” szakon végzett hallgatók kérelmét is) kizárólag akkor adható felmentés, ha legalább 2 félévnyi, kifejezetten nemzetközi közjogi tanulmányok igazolhatóak, az előző pontban említett időkorlátra is figyelemmel.

c, milyen egyéb elnevezésű tárgyak fogadhatók el egyenértékűként?

Más elnevezésű tárgy nem fogadható el.

V. Tananyag, szakirodalom

Kötelező irodalom:

- Kende Tamás – Nagy Boldizsár – Sonnevend Pál – Valki László (szerk.): Nemzetközi jog. CompLex Kiadó, Budapest, 2018.
- Siska Katalin – Szemesi Sándor: A nemzetközi jog története. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2006.
- Az előadásokon és a gyakorlatokon elhangzott tananyag teljes egészében.
- Az E-Learningre feltöltött jogszabályok, tansegédletek, diások.

Ajánlott irodalom:

- Molnár Tamás: A nemzetközi jogi eredetű normák beépülése a magyar jogrendszerbe. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2013.
- Lamm Vanda: A Nemzetközi Bíróság ítéletei és tanácsadó véleményei 1945-1993. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1995.
- Petró Rita – Sulyok Gábor: Nemzetközi jogi jogesetgyűjtemény. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2000.
- Dr. Szűcs Lászlóné Dr. Siska Katalin: A nemzetközi jog alapkérdései a nemzetközi kapcsolatok elméletének és történetének viszonylatában. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2010.
- Dr. Szűcs Lászlóné Dr. Siska Katalin: Az emberi jogok az arab világban. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2012.

Debrecen, 2022.07.24.

Dr. Szűcs Lászlóné Dr. habil. Siska Katalin
egyetemi docens, tárgyjegyző oktató